

Марія Чумарна

Українська мова

БУКВАР

ЧАСТИНА 1

клас

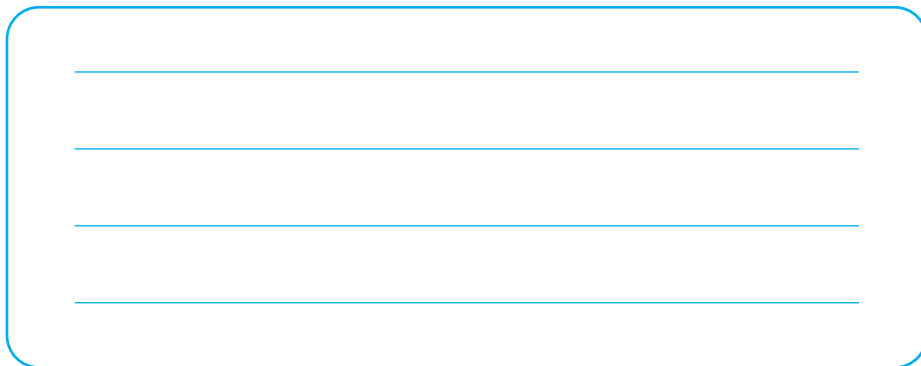
Марія Чумарна

УКРАЇНСЬКА МОВА

Буквар

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 5-ти частинах)

Частина 1

Схвалено для використання в освітньому процесі

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2023

УДК 811.161.2(075)
Ч 90

Навчальний посібник створено за Типовими освітніми програмами,
розробленими під керівництвом О. Я. Савченко та керівництвом Р. Б. Шиїна

Схвалено для використання в освітньому процесі
[рішення експертних комісій з педагогіки та методики початкової освіти
від 06 грудня 2022 року (протокол №6) та з проведення антидискримінаційної
експертизи від 5 січня 2023 року (протокол №1)],
№2.0007-2023 у Каталозі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам

Чумарна М. І.

Ч 90 Українська мова. Буквар : навч. посіб. для 1 кл. закладів
загальн. середн. освіти : у 5-ти ч. Ч. 1. / М. І. Чумарна. —
Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2023. — 64 с. : іл.

ISBN 978-966-10-8691-2

ISBN 978-966-10-6881-9 (Ч. 1)

Навчальний посібник за своїм змістом відповідає Державному
стандарту початкової освіти та Типовим освітнім програмам.

Для учнів та учениць 1 класу.

УДК 811.161.2(075)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

<https://edodatok.com/books/6881-9/>

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-8691-2
ISBN 978-966-10-6881-9 (Ч. 1)

© М. І. Чумарна, 2022
© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2023

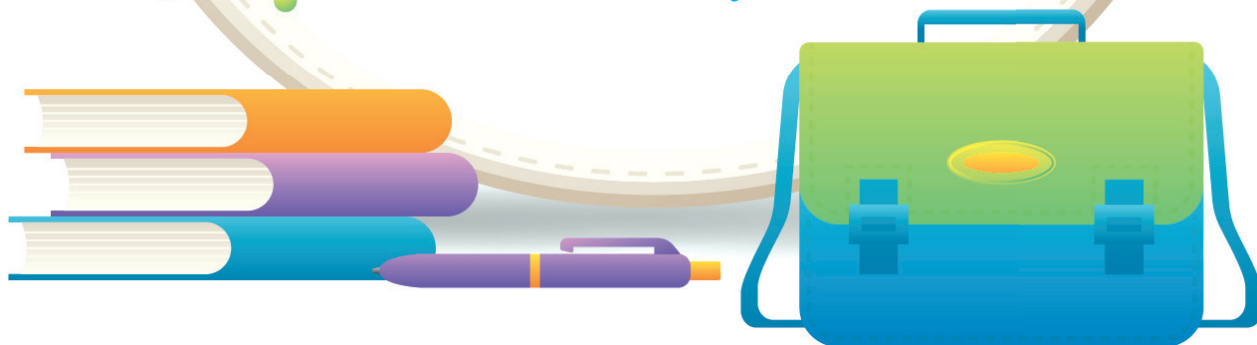
ДОРОГИЙ ПЕРШОКЛАСНИКУ! ДОРОГА ПЕРШОКЛАСНИЦЕ!

Вітаємо тебе на сторінках нашого навчального посібника, за допомогою якого ти навчишся читати і писати. Тут ти зможеш дізнатися багато цікавого та корисного.

На тебе чекають різноманітні завдання, які ти виконуватимеш в групі, в парі або самостійно.

Учися спілкуватися, думати, фантазувати, розвивай свої творчі здібності.

Бажаємо тобі успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— послухай;

— розкажи;

— запам'ятай;

— прочитай;

— познач, намалюй, напиши;

— попрацюй у парі;

— попрацюй у групі;

— поміркуй, дай відповіді на запитання, виконай завдання.

Добридень, школо!

Послухай вірш. Про кого розповідається у вірші?

Я — українська дитина,
земля моя — Україна.
Абетку оцю відкриваю
і мову рідненьку вивчаю.

А в мові моїй,
як в краплинці роси,
усіх українців
дзвенять голоси.

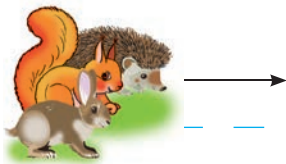
А ти себе вважаєш українською дитиною? Чому?

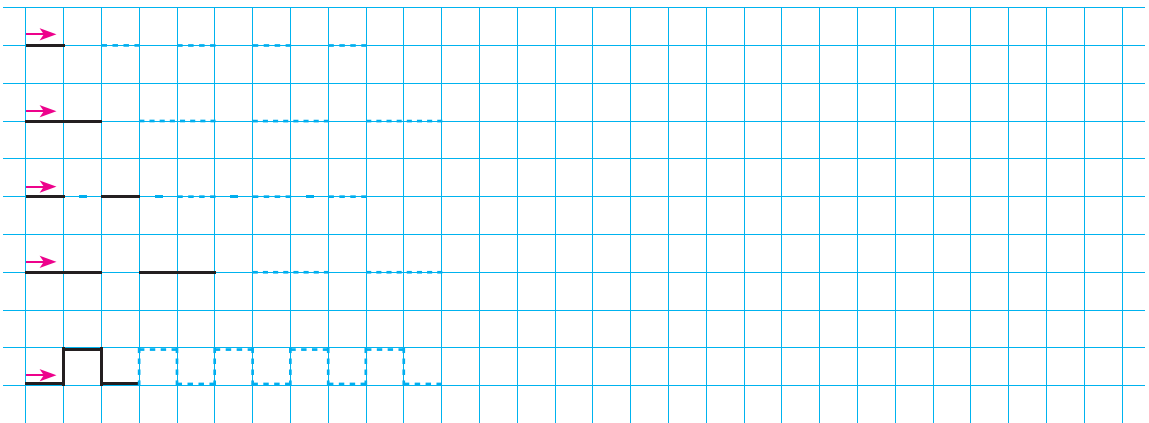
Розкажи, що зображено на малюнку. Чому потрібно ходити до школи?

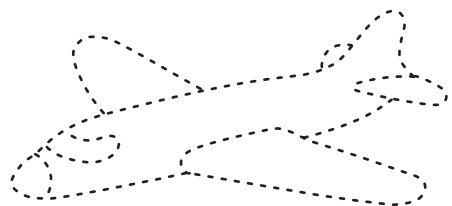
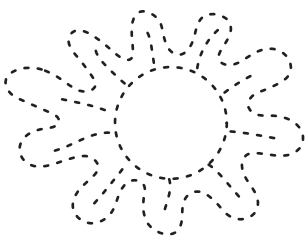
Наведи стежинку до лісової школи.

Виконай за зразком.

Наведи малюнки за пунктирними лініями. Розфарбуй.

Знайомимося, спілкуємося

Кого зображено на малюнку? Для чого потрібно знайомитися?

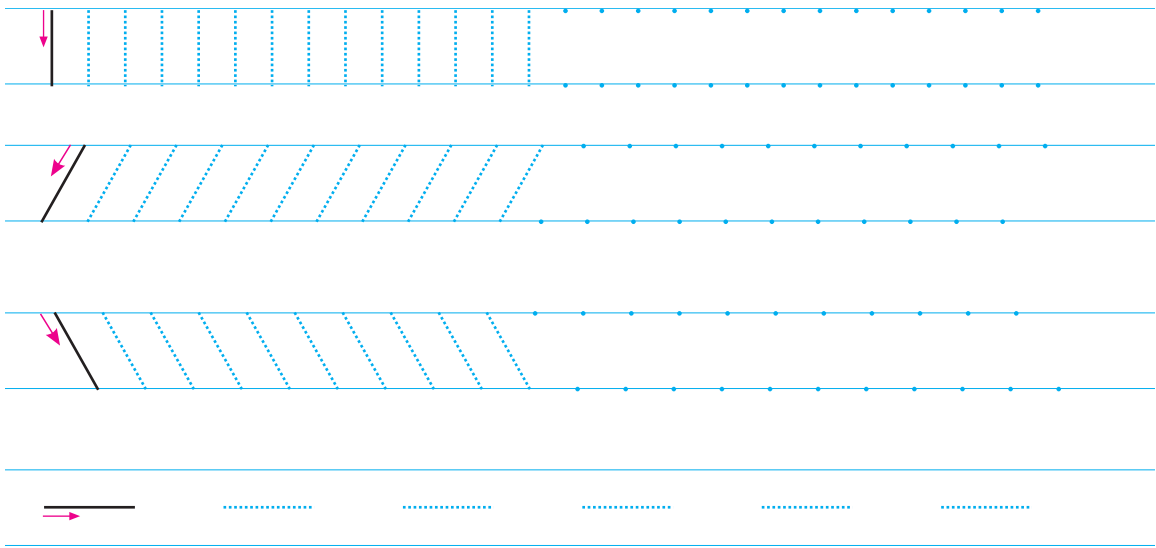

Розіграйте діалоги за малюнками. Вживайте слова ввічливості.

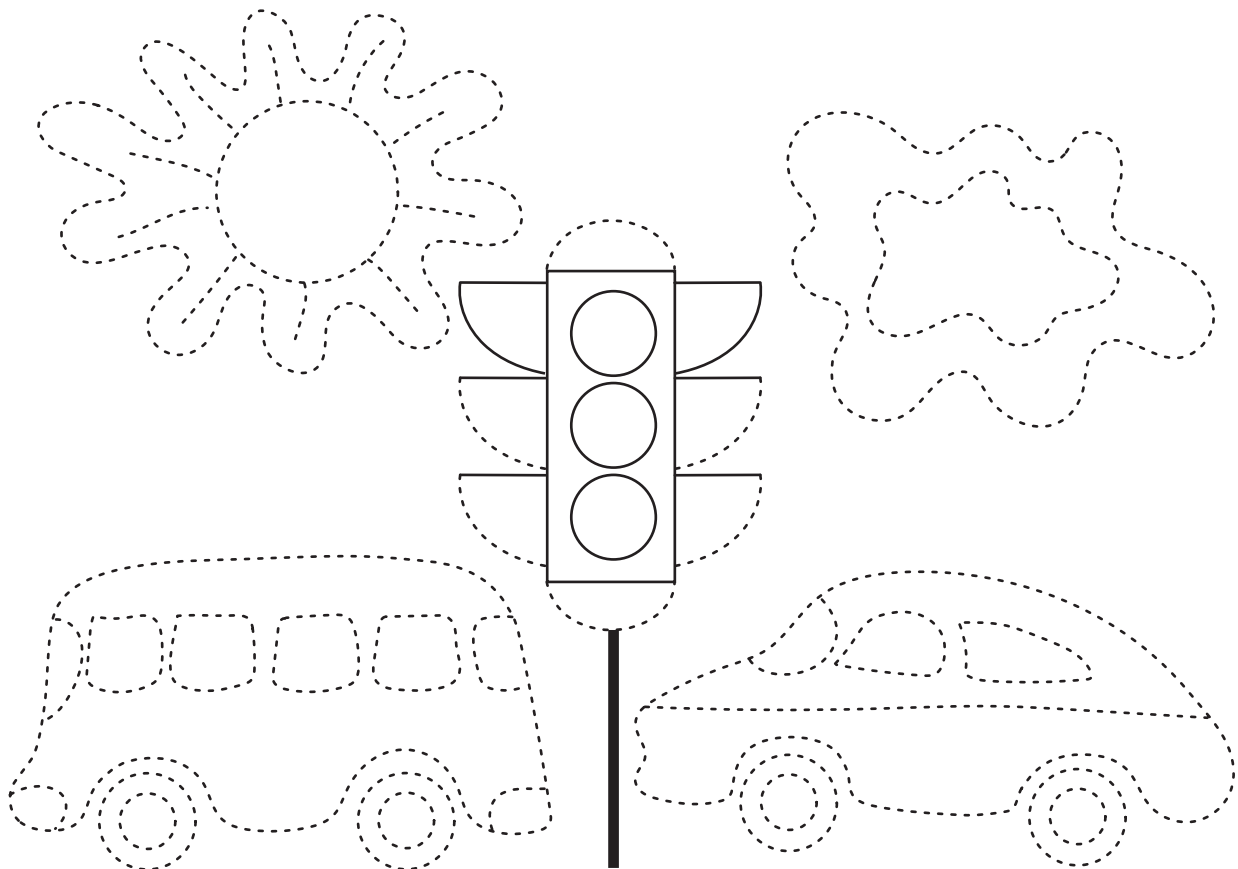

Виконай за зразком.

Наведи малюнки за пунктирними лініями. Розфарбуй.

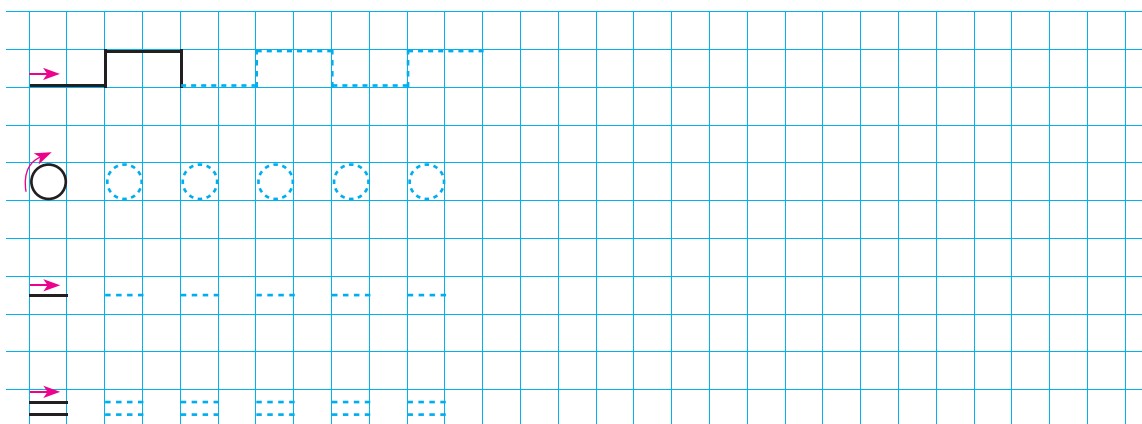

«Збери» портфель за зразком.

Виконай за зразком.

Слова — назви предметів. Що? Хто?

Послухай українську народну казку «Дід, баба та курочка Ряба». Про кого ця казка? Що знесла курочка?

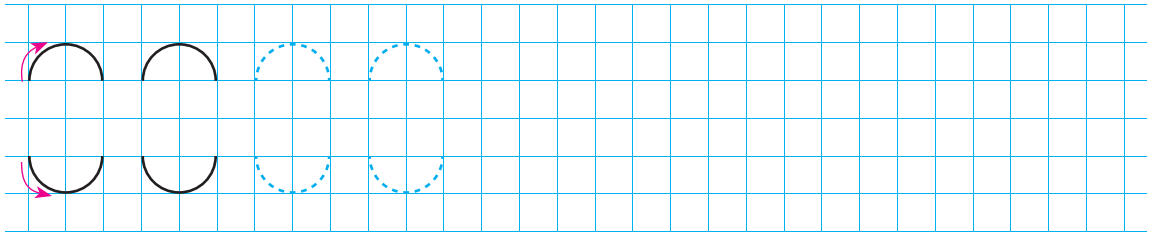

Назви зображені предмети. Які слова відповідають на питання *що?*, а які — на питання *хто?*

Виконай за зразком.

Назви зображені овочі та фрукти. З'єднай за зразком.

Розкажи, кого годує дівчинка. Назви їх усіх одним словом. На яке питання відповідає це слово?

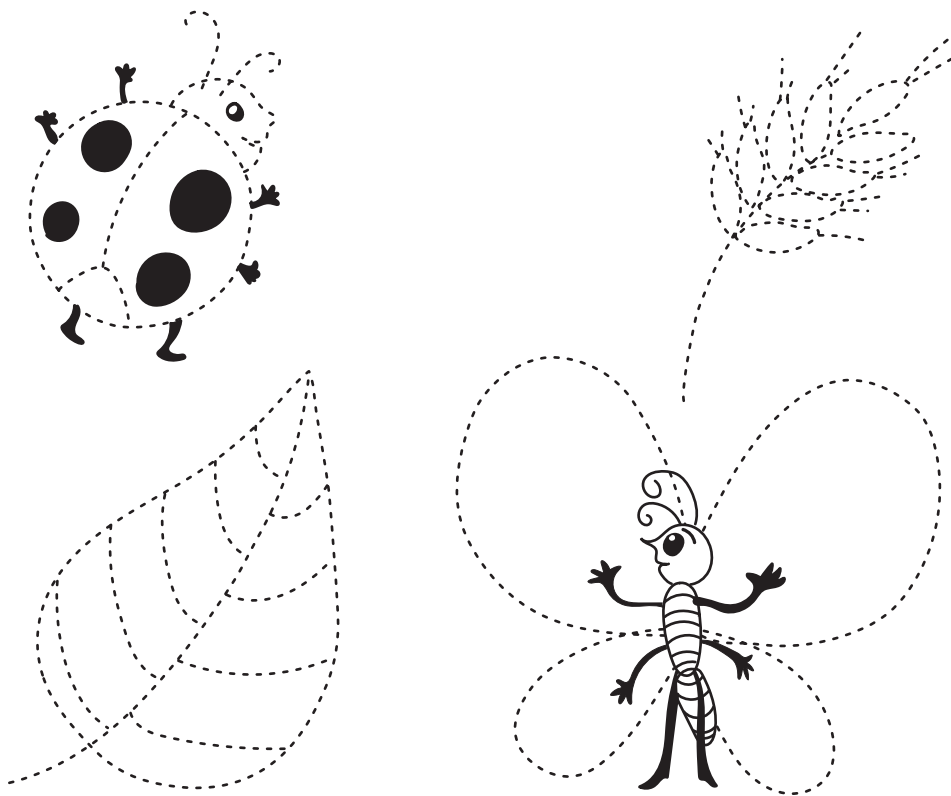

Розглянь малюнок. Назви слова, які відповідають на питання *що?*. Розкажи українську народну казку «Котик і Півник».

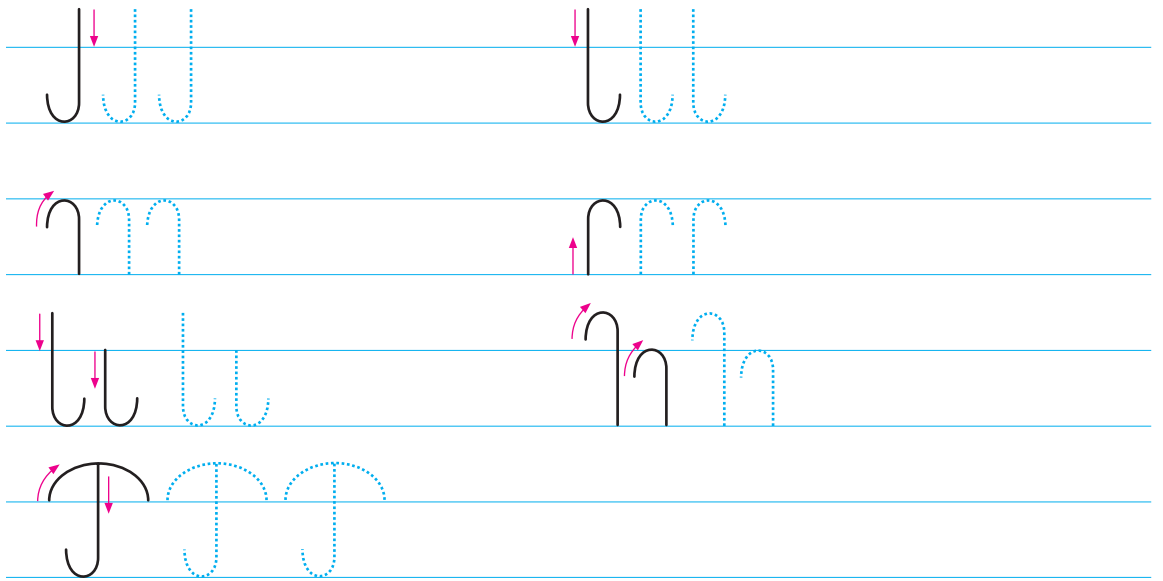

Наведіть і розфарбуйте зображення предметів:
1 група — назви яких відповідають на питання *хто?*;
2 група — назви яких відповідають на питання *що?*.

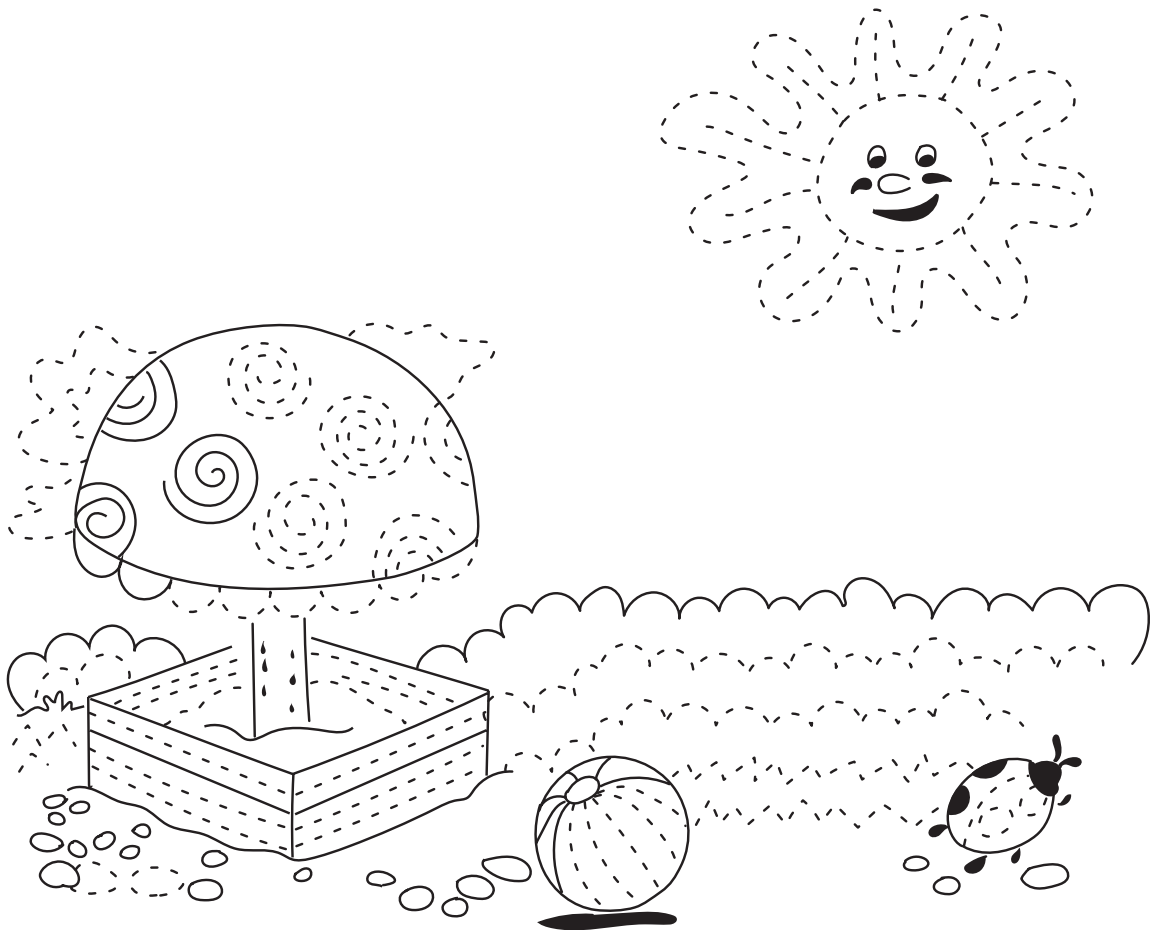

Виконай за зразком.

Наведи і розфарбуй.

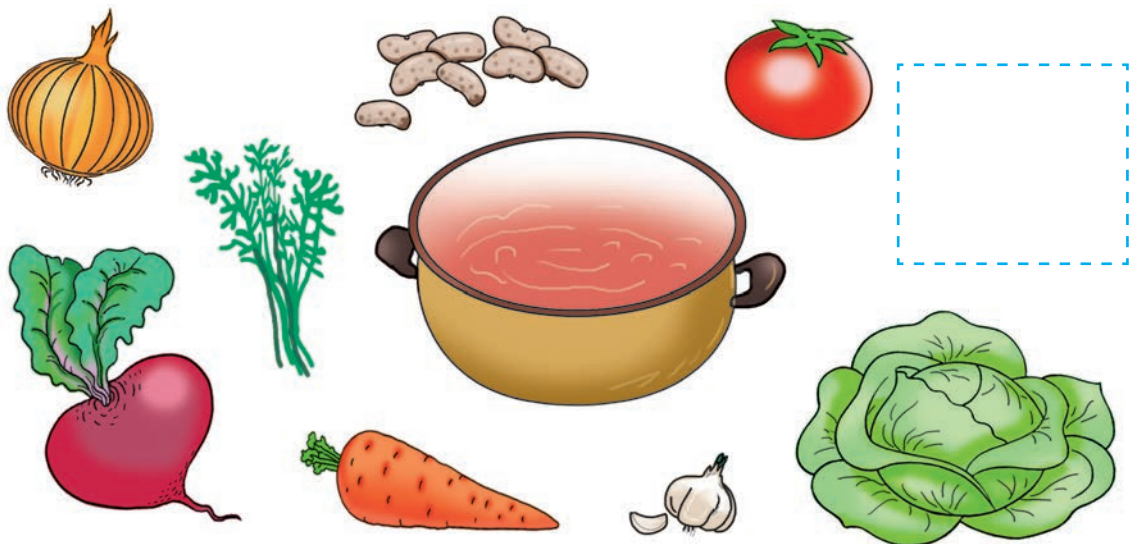
Слова — назви ознак. Який? Яка? Яке? Які?

Послухай українську народну пісню «Ходить гарбуз по городу». Про які овочі йдеться у вірші? Які вони за формою, кольором, смаком?

Назви зображені предмети. Домалюй овоч, потрібний для приготування борщу.

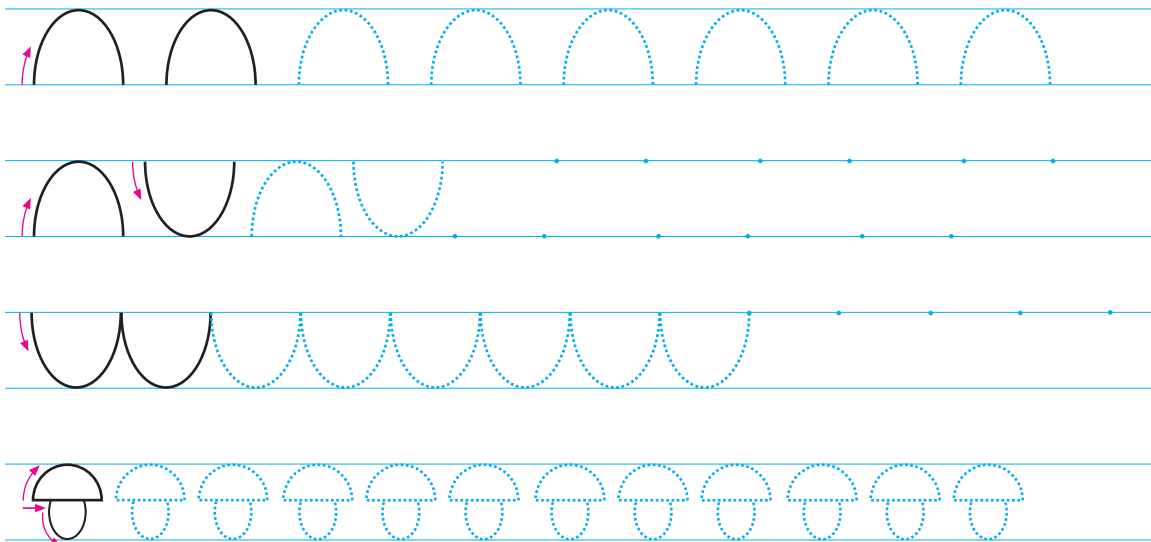

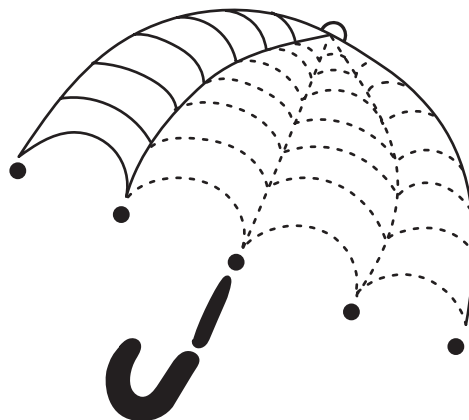
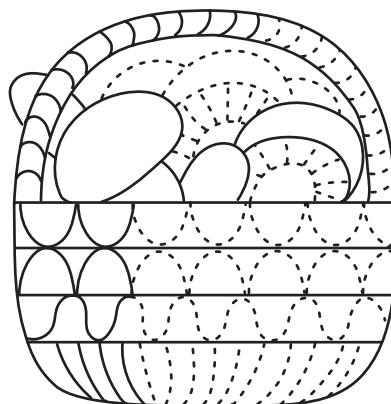
Розглянь малюнок. Назви та опиши зображені предмети.

Виконай за зразком.

Наведи. Розфарбуй.

Слова — назви дій (що робити?). Слова, що називають кількість предметів (скільки?)

Послухай українську народну казку «Ріпка». Назви героїв казки. Скільки їх? Хто що робить?

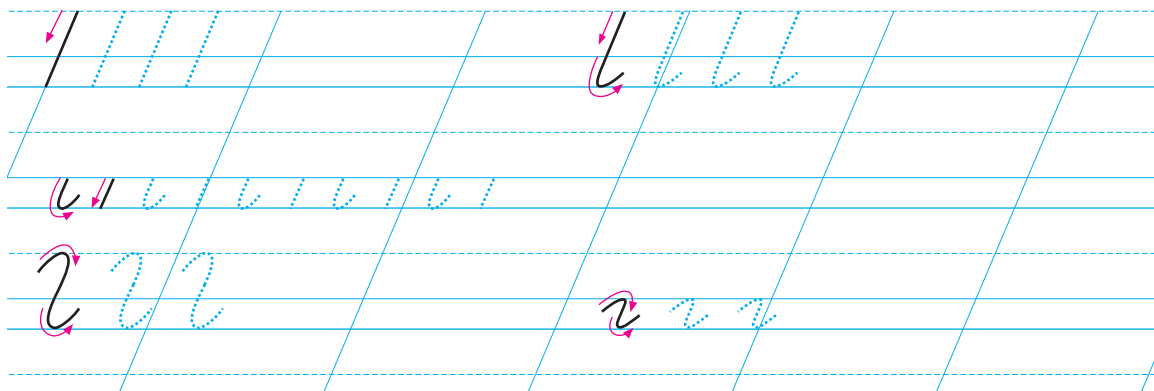
Розіграйте казку в ролях. Розфарбуйте дійових осіб.

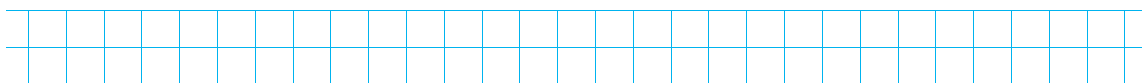
Виконай за зразком.

Розкажи, що роблять діти. Обведи малюнок, на якому зображено усне спілкування.

Скільки звірятко зустрівся на лісовій галявині? Напиши стільки ж паличок.

Скільки кульок намальовано? Першу кульку зафарбуй жовтим кольором, другу — зеленим, третю — червоним, четверту — оранжевим, п'яту — синім.

Розглянь малюнок. Скільки зображено ялинок? хмарок? шишок? Намалюй стільки ж крапочок.

Виконай за зразком.

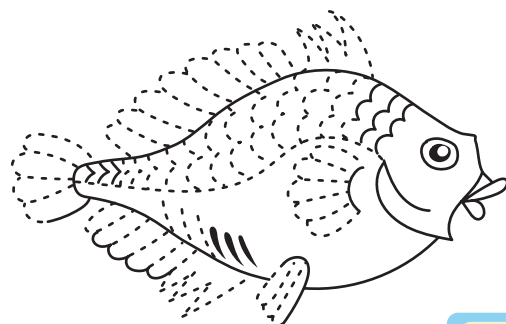
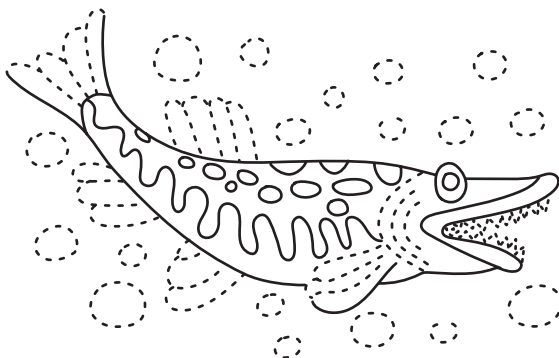
	c c c c		o o o o
	O O O		o o o o
	C C C		
	oo oo oo oo		
	Oo Oo Oo		

Наведіть і розфарбуйте.

1 група

2 група

Речення. Знаки в кінці речень (., ?, !)

Послухай українську народну казку «Півник і двоє мишенят». Яким зображено півника? А мишенят? Склади про них декілька речень за поданими схемами.

┌ _ .

┌ _ _ .

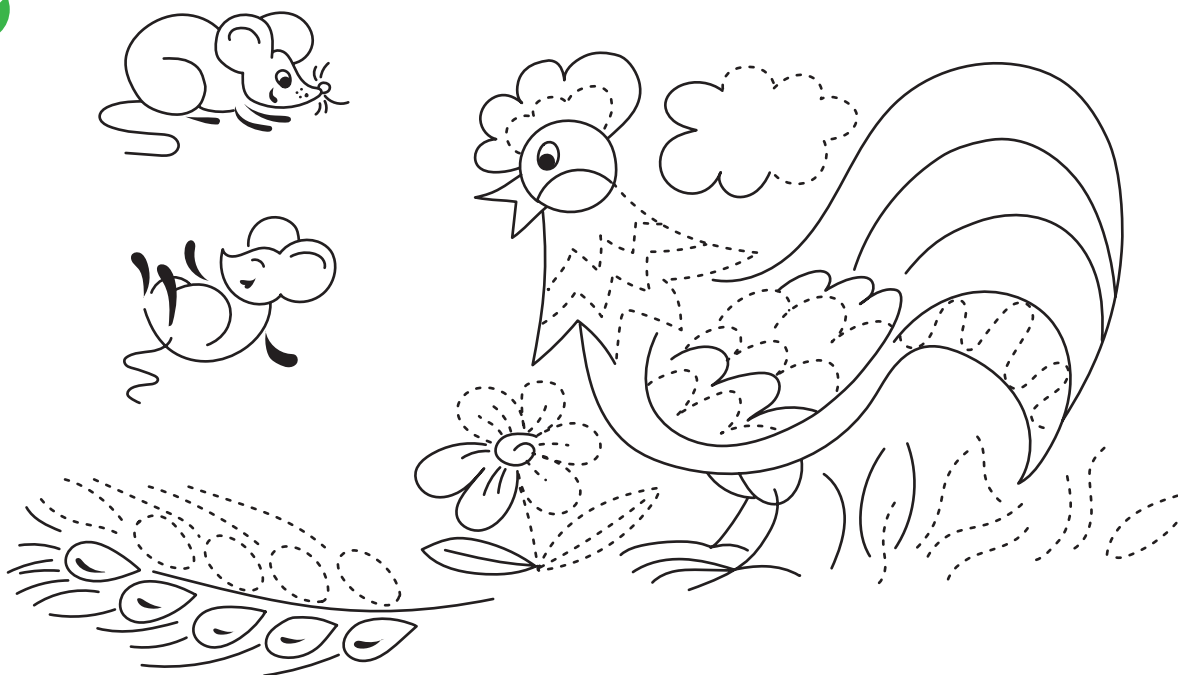
┌ _ _ _ .

┌ _ _ _ ?

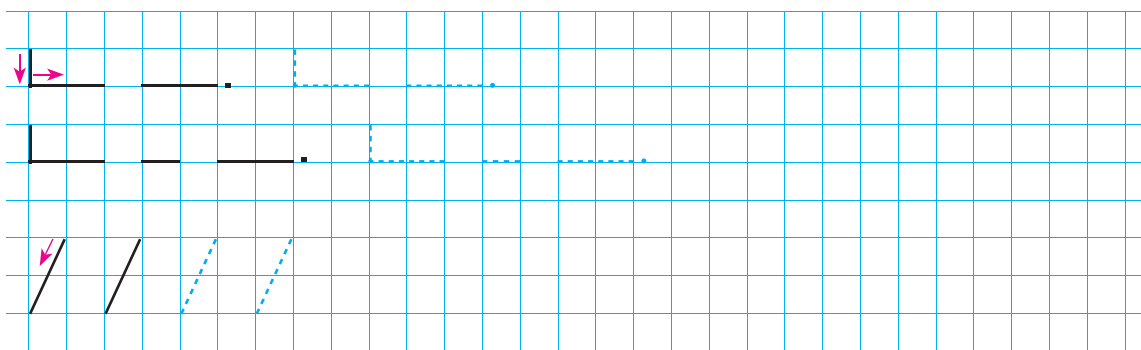
┌ _ _ !

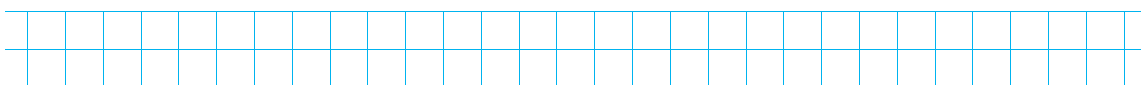
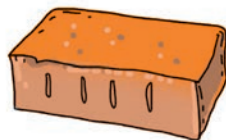
Розкажи казку «Півник і двоє мишенят». Розфарбуй малюнки.

Виконай за зразком.

Назві зображені предмети. З одним із цих слів склади питальне речення. Побудуй його схему.

Складіть речення за малюнками та поданими схемами.

┌ ─ ─ !

┌ ─ ─ .

┌ ─ ─ ─ .

┌ ─ ─ ?

┌ ─ ─ ─ .

┌ ─ ─ ? ┌ ─ ─ .

┌ ─ ─ ? ┌ ─ ─ .

Склади речення за малюнками. Побудуй їх схеми.

Blank handwriting lines for the first exercise.

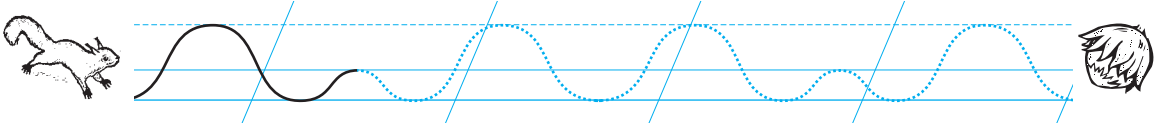

Виконай за зразком.

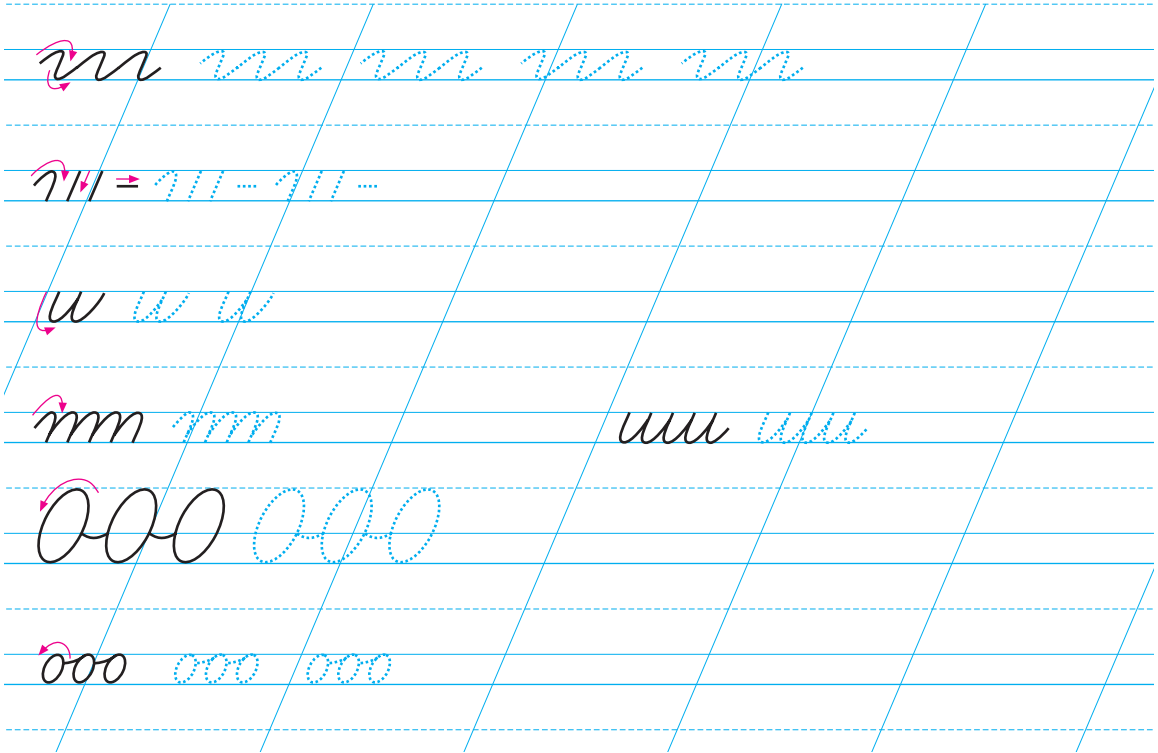
Handwriting practice lines with a sample sentence: ! ? ? .

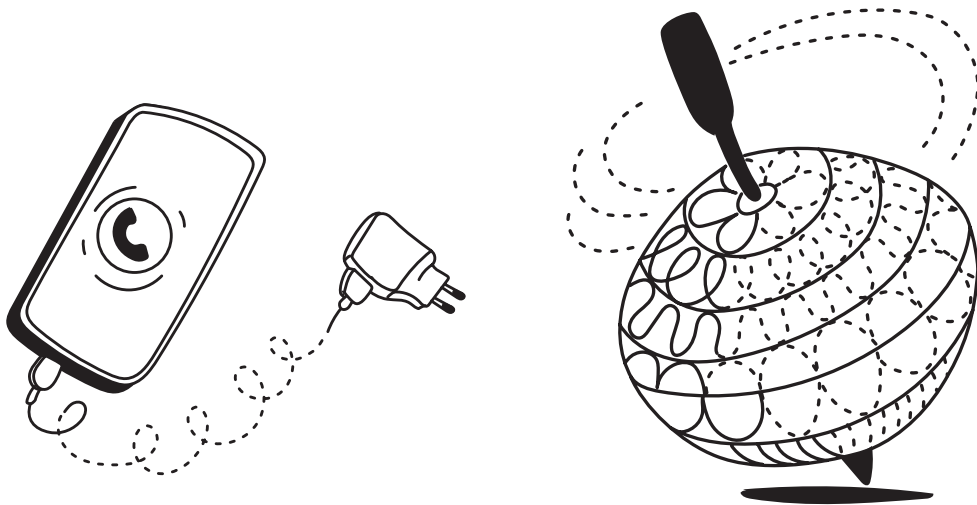
Допоможи білочці дістатися до горішка.

Виконай за зразком.

Наведи і розфарбуй.

Службові слова (у, в, на, за, під, перед, через, між)

Послухай українську народну казку «Рукавичка». Хто жив у рукавичці? Склади речення за поданими схемами. Назви в них службові слова.

┌.   ┌. . . .   ┌. . . . .

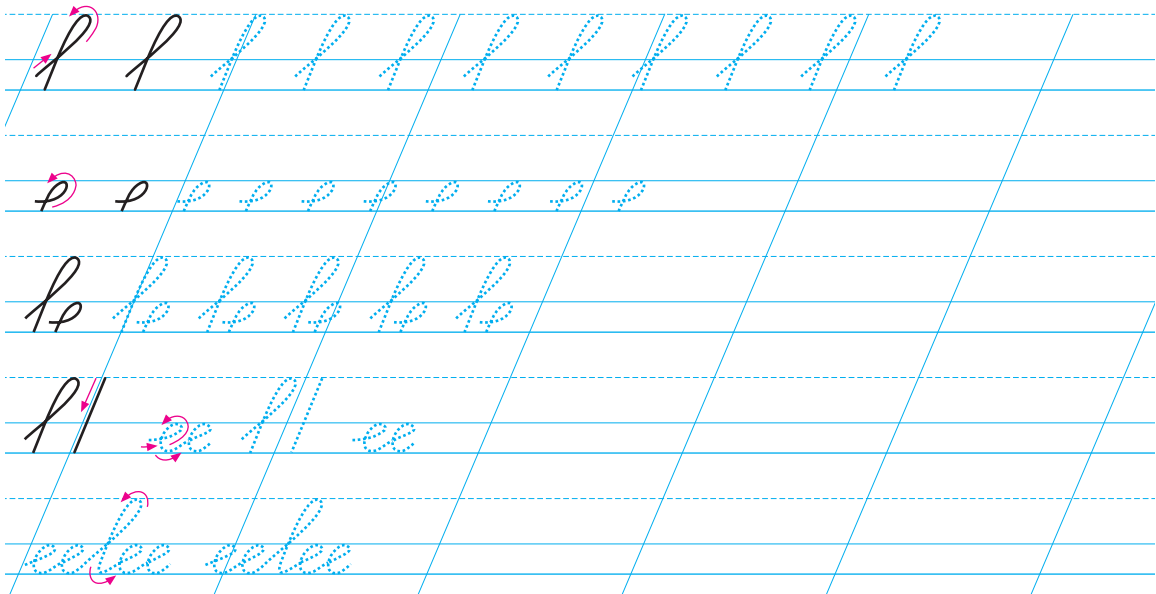
Склади речення за малюнком та поданими схемами.
Назви службові слова.

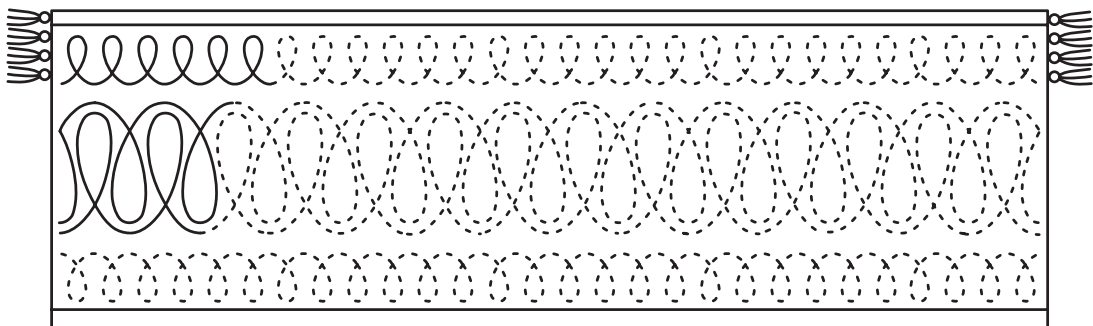
┌ _ _ .   ┌ _ _ _ _ .   ┌ _ _ _ _ .

Виконай за зразком.

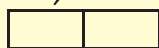

Наведи і розфарбуй.

Склад. Наголос

Послухай українську народну казку «Івасик-Телесик». Як звали хлопчика, якого дідусь витесав із деревини? Назви зображені предмети. Скільки складів у кожному слові? На який склад падає наголос?

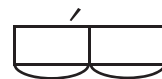
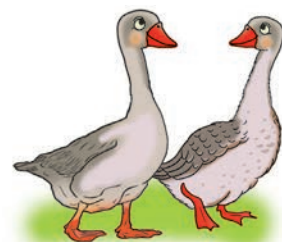
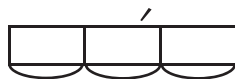

Складіть речення за малюнком та поданими схемами.

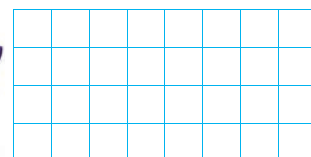
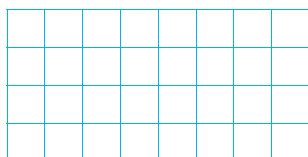
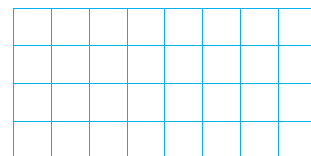
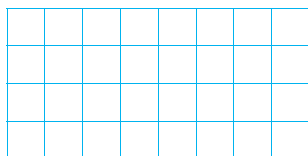
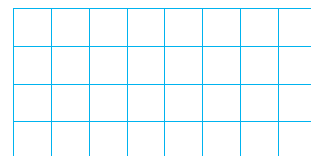
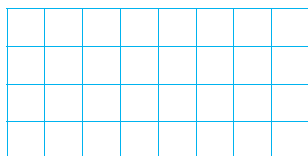
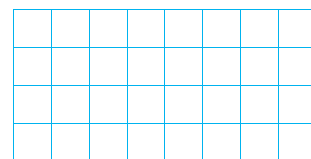
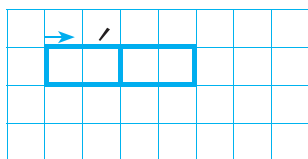
└. └. └. └. └.

Назви зображених тварин. Скільки складів у кожному слові? На який склад падає наголос?

Назви зображені предмети. Побудуй відповідні складові моделі. Познач наголос.

Назвіть зображених тварин. Укажіть схему кожного слова.

1 група

Схематичні зображення слів:

- Слово "Діду" (3 частини)
- Слово "Лис" (2 частини)
- Слово "Вівця" (3 частини)

Синя стрілка вказує на слово "Вівця", яке відповідає зображенню оленя.

2 група

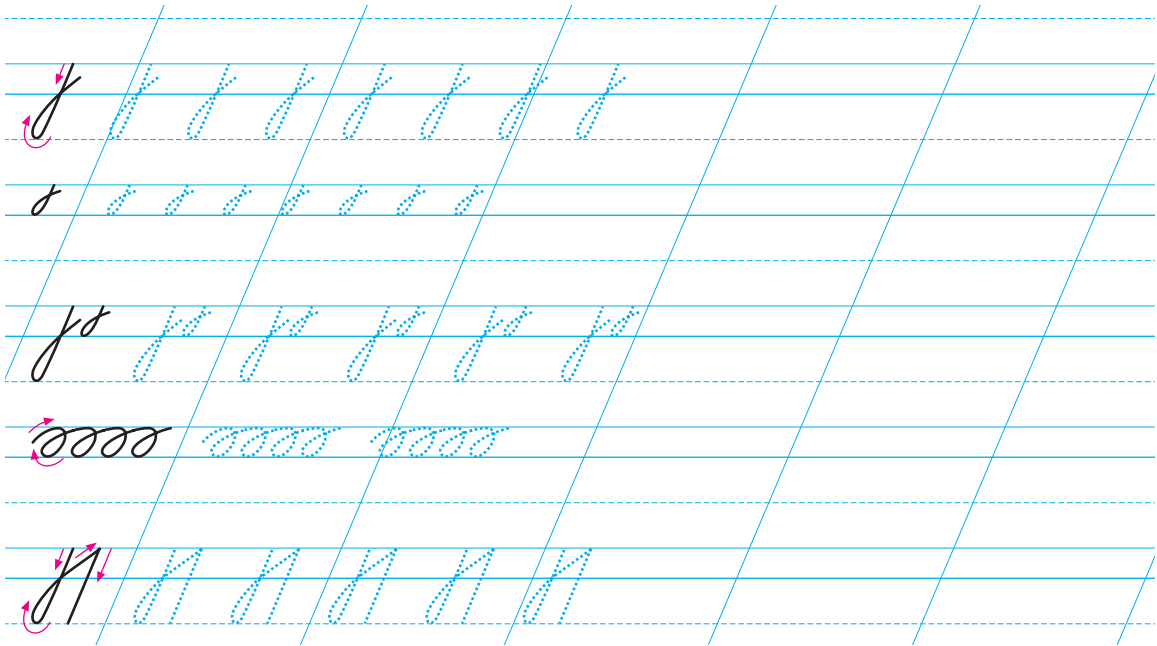
Схематичні зображення слів:

- Слово "Кон" (2 частини)
- Слово "Собака" (3 частини)
- Слово "Овця" (3 частини)

Синя стрілка вказує на слово "Овця", яке відповідає зображенню кози.

Виконай за зразком.

Наведи і розфарбуй. Склади речення за малюнком та поданими схемами.

Звук. Голосні та приголосні звуки

(□, ◻)

Послухай українську народну казку «Яйце-райце». Що не змогли поділити орел і миша? До чого призвела жадібність мишки? Назви зображених птахів. Які ще тварини згадуються в казці?

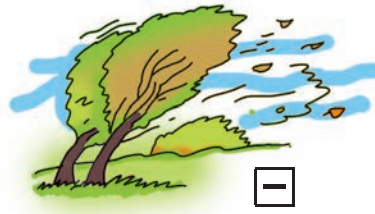

Доберіть слова до поданих звукових моделей. Складіть речення за малюнком та поданими схемами.

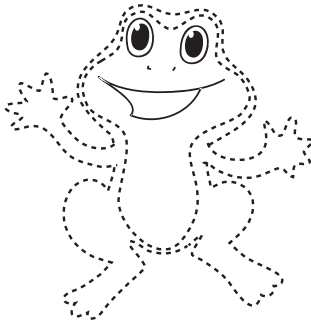
□ _ _ . □ _ _ _ . □ _ _ .

Назві звуки, які видають зображені об'єкти.

Назві зображених тварин. Які звуки вони видають?
Наведи і розфарбуй жабку.

Назві зображені об'єкти. Вимов звуки в цих словах.
Доповни схеми.

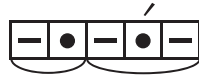

Добери звуки до поданих схем.

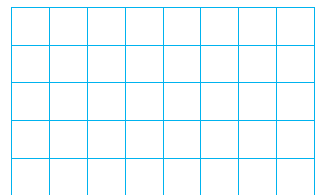
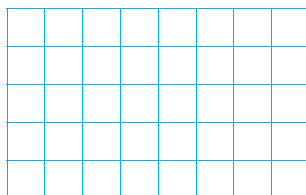
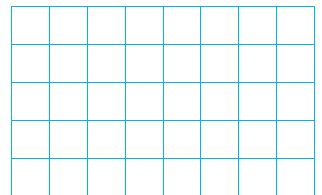
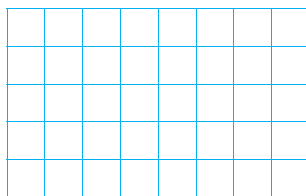
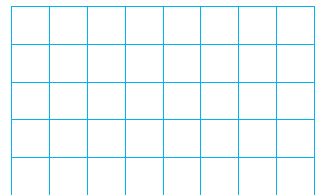
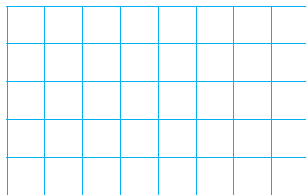

Обведи зображення тварини, назва якої відповідає поданій звуковій схемі.

Побудуй звукові схеми до назв зображених об'єктів.

З одним словом (на вибір) склади речення.

Виконай за зразком.

Handwriting practice on a grid of blue lines. The first row shows a sequence of cursive 'z' characters: a solid one with a pink arrow indicating the stroke direction, followed by a dashed one, and then a solid one. The second row shows a solid cursive 'z' with a pink arrow, followed by three dashed ones. The third row shows a solid cursive 'm' with a pink arrow, followed by five dashed ones. The fourth row shows a solid cursive 'w' with a pink arrow, followed by two dashed ones. The fifth row shows a solid cursive 'c' with a pink arrow, followed by two dashed ones. The sixth row shows a solid cursive 'o' with a pink arrow, followed by two dashed ones. The remaining rows are empty for practice.

Наведи і розфарбуй.

